
Spis treści

Wprowadzenie – triada nauk administracyjnych Leszek Bielecki, Piotr Ruczkowski	11
1. Pojęcie administracji, jej cechy, postacie, funkcje i sfery działania Piotr Ruczkowski	13
1.1. Pojęcie administracji w ujęciu historycznym i współczesnym	13
1.2. Cechy administracji	17
1.3. Postacie i funkcje administracji	18
1.4. Sfery (płaszczyzny) działania administracji	20
Bibliografia	21
2. Pojęcie prawa administracyjnego, jego cechy, podziały i stosunek do innych gałęzi prawa Piotr Ruczkowski	22
2.1. Geneza i idea powstania prawa administracyjnego	22
2.2. Definicje prawa administracyjnego w ujęciu historycznym i współczesnym	23
2.3. Cechy prawa administracyjnego i jego wewnętrzne podziały	25
2.4. Podziały prawa administracyjnego	26
2.4.1. Część ogólna a część szczegółowa prawa administracyjnego	26
2.4.2. Inne podziały prawa administracyjnego	27
Bibliografia	29
3. Źródła prawa administracyjnego Piotr Ruczkowski	30
3.1. Pojęcie i cechy źródeł prawa administracyjnego	30
3.2. Podział źródeł prawa	33

3.3. Źródła powszechnie obowiązującego prawa	35
3.3.1. Konstytucja RP	35
3.3.2. Ustawy	38
3.3.3. Umowy międzynarodowe	39
3.3.4. Rozporządzenia z mocą ustawy	45
3.3.5. Rozporządzenia (wykonawcze do ustaw)	46
3.3.6. Akty prawa miejscowego	46
3.3.7. Źródła prawa Unii Europejskiej	54
3.4. Źródła prawa wewnętrznego	68
3.4.1. Uchwały	68
3.4.2. Zarządzenia	69
3.5. Normy techniczne, normy planowe, zwyczaj, orzecznictwo sądowe, orzecznictwo administracyjne oraz poglądy doktryny i ich rola w systemie źródeł prawa administracyjnego	70
3.6. Ogłaszanie źródeł prawa	71
Bibliografia	77

4. Wykładnia prawa i jej implementacja w prawie administracyjnym

79

Łukasz Jerzy Pikuła

4.1. Pojęcie i teorie wykładni prawa <i>in genere</i>	79
4.2. Egzemplifikacja podstawowych problemów w zakresie teorii wykładni prawa	84
4.3. Rodzaje wykładni prawa ze względu na materiał i dyrektywy (tzw. metodę wykładni prawa)	88
4.3.1. Wykładnia językowa prawa	88
4.3.2. Wykładnia systemowa prawa	90
4.3.3. Wykładnia funkcjonalna (celowościowa) prawa	95
4.4. Rodzaje wykładni prawa z punktu widzenia autora i mocy wiążącej wykładni	99
4.4.1. Wykładnia autentyczna prawa	100
4.4.2. Wykładnia legalna prawa	101
4.4.3. Wykładnia praktyczna prawa	103
4.4.4. Wykładnia doktrynalna prawa	105
4.5. Implementacja wykładni w prawie administracyjnym	107
4.5.1. Determinanty implementacji wykładni	108
4.5.2. Rola i znaczenie wykładni systemowej i gramatycznej	110
4.5.3. Wykładnia doktrynalna i celowościowa	115
4.5.4. Implementacja innych dyrektyw interpretacyjnych	118
4.6. Podsumowanie problematyki z zakresu implementacji wykładni prawa na grunt prawa administracyjnego i postulaty <i>de lege ferenda</i>	126
Bibliografia	129

5. Stosunek administracyjnoprawny i sytuacja administracyjnoprawna	132
Bogdan Rutkowski	
5.1. Stosunek administracyjnoprawny	132
5.1.1. Istota stosunku prawnego	132
5.1.2. Ogólna charakterystyka stosunku administracyjnoprawnego	133
5.1.3. Rodzaje stosunków administracyjnoprawnych	134
5.1.4. Elementy stosunku administracyjnoprawnego	138
5.1.5. Powstanie i wygaśnięcie stosunku administracyjnoprawnego	143
5.2. Sytuacja administracyjnoprawna	145
Bibliografia	147
 6. Publiczne prawa podmiotowe, interes publiczny, władztwo administracyjne	149
Hubert Kaczmarczyk	
6.1. Publiczne prawa podmiotowe	149
6.1.1. Uwagi ogólne	149
6.1.2. Podmioty publicznych praw podmiotowych	153
6.1.3. Treść publicznych praw podmiotowych	154
6.2. Pojęcie „interesu publicznego” (społecznego)	156
6.3. Władztwo administracyjne	159
Bibliografia	161
 7. Władza dyskrejonalna administracji i jej postaci	163
Leszek Bielecki	
7.1. Uznanie administracyjne	163
7.2. Pozostałe postaci luzu decyzyjnego	179
Bibliografia	188
 8. Zasady prawa administracyjnego	190
Piotr Adam Tusiński	
8.1. Pojęcie zasad prawa	190
8.2. Funkcje zasad prawa	198
8.3. Typologia zasad prawa	200
8.4. Pojęcie zasad prawa na gruncie nauki prawa administracyjnego	201
8.5. Typologia zasad prawa administracyjnego	207

8.6. Zasady ogólne ustrojowego prawa administracyjnego	213
8.6.1. Zasada pomocniczości	214
8.6.2. Zasada jednolitości (unitarności) państwa	219
8.6.3. Zasada kompetencyjności	220
8.6.4. Zasada zespolenia administracyjnego	224
8.6.5. Zasada sprawności (efektywności) działań administracji	228
8.6.6. Zasada kierownictwa	229
8.6.7. Zasada planowania	232
8.6.8. Zasady kontroli i nadzoru	234
8.6.9. Zasada-wariant resortowości – terytorialności	239
8.6.10. Zasada-wariant kolegialności – jednoosobowości (monokratyczności)	242
8.6.11. Zasada-wariant centralizacji – decentralizacji	245
8.6.12. Zasada-wariant koncentracji – dekoncentracji	249
8.7. Zasady ogólne materialnego prawa administracyjnego	251
8.7.1. Zasada demokratycznego państwa prawnego	253
8.7.2. Wybrane zasady wywodzone przez doktrynę i judykaturę z zasady demokratycznego państwa prawnego	258
8.7.3. Zasady wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego określone w Konstytucji RP jako zasady samoistne	261
8.7.4. Zasady wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego wywodzone z pozakonstytucyjnych źródeł prawa	275
8.8. Zasady ogólne postępowania administracyjnego	280
Bibliografia	283

9. Organ administracji publicznej i inne podmioty administrujące 290

Andrzej Adamczyk

9.1. Pojęcie podmiotu administracji publicznej	290
9.1.1. Podmiot administracji publicznej jako element struktury administracji publicznej	290
9.1.2. Podmiot administracji publicznej jako prawnie samodzielna jednostka w ramach administracji publicznej	293
9.2. Ustrój normatywny administracji a ustrój faktyczny	295
9.3. Organ a urząd administracji publicznej	296
9.4. Kompetencja a właściwość organu administracji publicznej	299
9.5. Typy organizacji administracji publicznej	301
9.5.1. Centralizacja	301
9.5.2. Decentralizacja	305
9.5.3. Typy organizacji administracji a koncentracja i dekoncentracja kompetencji	310
9.6. Formy relacji pomiędzy podmiotami administracji publicznej	310

9.6.1. Kontrola (współautor Piotr Ruczkowski)	310
9.6.2. Nadzór (współautor Piotr Ruczkowski)	312
9.6.3. Koordynacja	313
9.6.4. Współdziałanie (współautor Piotr Ruczkowski)	315
Bibliografia	317

10. Prawne formy i metody działania administracji 320

Leszek Bielecki

10.1. Pojęcie i podział prawnych form działania	320
10.2. Generalne akty zewnętrzne i wewnętrzne administracji publicznej	327
10.3. Akt administracyjny	330
10.4. Uгода administracyjna	339
10.5. Porozumienia administracyjne	345
10.6. Umowy administracyjne i cywilnoprawne	348
10.7. Promesy	351
10.8. Działania faktyczne administracji	353
10.8.1. Czynności materialno-techniczne	355
10.8.2. Działalność społeczno-organizatorska	356
10.9. Polecenie służbowe	357
10.10. Plany, programy, strategie oraz uzgodnienie	358
Bibliografia	359